

ZBIERKA  ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1946

Vyhlášené: 15.05.1946 Časová verzia predpisu účinná od: 21.02.1948 do: 31.12.1953

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

93

**Vyhláška
ministra financií**

ze dne 3. května 1946,

**kterou se uveřejňuje opatření Národní banky Československé k
některým ustanovením devisového zákona.**

Podle § 27, odst. 6 zákona ze dne 11. dubna 1946, č. 92 Sb., o vázaném devisovém hospodářství (devisový zákon), vyhlašuji připojené opatření Národní banky Československé ze dne 2. května 1946. Opatření nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Dr. Šrobár v. r.

Opatření Národní banky Československé k některým ustanovením devisového zákona.

Národní banka Československá stanoví podle § 12, odst. 2 a 3 a § 27, odst. 2 devisového zákona:

Čl. 1.**Platy ve prospěch devisových cizozemců.**

K § 7, odst. 4 a § 10:

(1) Bez povolení Národní banky smějí býti konány platy v tuzemsku v tuzemských platidlech ve prospěch devisového cizozemce státním nebo jiným veřejným úřadům a pokladnám, pokud tyto platy jsou určeny k úhradě daní, poplatků, veřejných dávek, pokut a upouštěcích částek, které devisový cizozemec dluhuje, a pokud se dějí na vrub pohledávky, kterou devisový cizozemec, v jehož prospěch se plat koná, má v tuzemsku.

(2) Bez povolení Národní banky smí býti placeno v tuzemských platidlech nájemné nebo pachtovné z nemovitosti devisového cizozemce v tuzemsku tuzemskému správci této nemovitosti, který může z vybraného nájemného nebo pachtovného bez povolení Národní banky uhrazovati výlohy spojené se správou a udržováním této nemovitosti. Zbytek neupotřeбенý v kalendářním roce jest správce povinen složit do konce února příštího roku u devisové banky na účet devisového cizozemce. Pokud hrubé roční nájemné nebo pachtovné z nemovitosti převyšuje částku 10.000 Kčs, jest správce nemovitosti povinen do konce února příštího roku předložit Národní bance přehledné sestavení příjmů a vydání za uplynulý rok, při čemž uvede, kdy přihlásil nemovitost devisového cizozemce.

(3) Bez povolení Národní banky smějí býti v tuzemsku konány platy v tuzemských platidlech tuzemskému advokátovi, notáři (na Slovensku veřejnému notáři) nebo devisové bance ve prospěch devisového cizozemce. Advokáti, notáři (veřejní notáři) a devisové banky jsou však povinni vyžádati si do deseti dnů povolení Národní banky k provedení platu ve prospěch cizozemského věřitele a nebude-li jim toto povolení uděleno, částku neprodleně vrátiti.

(4) Bez povolení Národní banky smějí devisoví tuzemci přijímati v tuzemsku od devisových cizozemců platy na úhradu výdajů spojených s jejich pobytem v tuzemsku (zaopatření v hotelu, cestovné v tuzemsku, nákup předmětů pro osobní potřebu, předmětů upomínkových a pod.).

(5) Bez povolení Národní banky nesmí devisový tuzemec zaplatiti za devisového cizozemce jakékoliv náklady jeho pobytu v tuzemsku, ať by tak činil z jakéhokoliv důvodu a ať by je s ním zúčtoval či nikoliv.

Čl. 2.**Celní pohledávky za devisovými cizozemci.**

K § 7, odst. 4, § 17 a § 20:

(1) Celní úřady smějí bez povolení Národní banky přijímati ve prospěch devisových cizozemců jako jistoty za celní pohledávky nebo na jejich placení státní dlužní úpisy, spořitelní nebo vkladní knížky nebo hotovosti, a smějí po odpadnutí důvodu zajištění takové jistoty opět vydati bez povolení Národní banky.

(2) Peněžní ústavy smějí bez povolení Národní banky vydati z úschovy devisového cizozemce přímo celnímu úřadu jako jistotu za celní pohledávku cenné papíry, pokud nejsou z jiných než devisových důvodů vázány. Takové cenné papíry jest však po odpadnutí důvodu zajištění vydati jen peněžnímu ústavu, od něhož byly převzaty.

(3) Půjčovati nebo prodávati devisovým cizozemcům hodnoty uvedené v odstavci 1 jako jistoty za celní pohledávky lze jen s povolením Národní banky.

Čl. 3.**Odvodová povinnosť.**

K §§ 8 a 9:

(1) Odvodová povinnosť sa nevzťahuje na vlastnú zásobu cizozemských platidiel a drahých kovů devisových bank, pokiaľ je devisové banky Národnej banky ohlásila a pokiaľ Národná banka tieto banky nevyzve k odvodu.

(2) Národná banka je odvádzať až na ďalšie všetky devisy (šeky, směnky, poukázky, poverovací listy a iné platobné príkazy) znamenajúce v tuzemskom úradnom kursovom listě.

(3) Odvod devis ze států, s nimiž je platobný styk upraven mezistátním ujednáním, sa provádí spôsobom stanoveným v opatreniach Národnej banky, vydaných podľa § 11 devisového zákona.

(4) Odvod devis ze států, s nimiž není ujednána zvláštní úprava platobního styku, sa provádí buď

a) přímo na účet Národnej banky u jejího zahraničního dopisovatele, nebo

b) nepřimo na účet některé tuzemské devisové banky u jejího zahraničního dopisovatele.

(5) Devisy, které nejsou znamenány v tuzemskom úradnom kursovom listě, je do deseti dní po nabytí nabídnouti prostřednictvím devisové banky k prodeji.

(6) Ustanovení odstavců 3 a 4 platí obdobně pro odvod směn a šeků znějících na tuzemskou měnu a splatných v cizině.

(7) Cizozemské peníze (bankovky, státovky, drobné peníze papírové a mince) je nabyvatel povinen odvésti Národnej banky do deseti dní po nabytí, a to buď přímo nebo prostřednictvím devisové banky; Národná banka rozhodne, zda tyto hodnoty odkoupí, převezme sama k inkasu nebo zda mají být odeslány k dobropisu do ciziny. Stejně může Národná banka rozhodnouti, že cizozemské peníze převezme do nucené úschovy nebo že je ponechá osobě odvodem povinné, alebo naříditi jejich prodej prostřednictvím devisové banky.

(8) S hodnotami, které Národná banka ponechá osobě odvodem povinné, nebo které nelze dočasně zpeněžit (odstavec 5), je dovoleno nakládati jen s jejím povolením.

Čl. 4.**Použití cizozemských platidel a pohledávek za pobytu v cizině.**

K §§ 8, 9 a 18:

(1) Devisoví tuzemci smějí použití cizozemských platidel a pohledávek za svého pobytu v cizině jen k účelu uvedenému v povolení Národnej banky a do povolené výše.

(2) Devisoví tuzemci, kteří za svého pobytu v cizině získají za svou práci nebo své výkony cizozemská platidla nebo pohledávky vůči devisovým cizozemcům, smějí jich bez povolení Národnej banky použití k úhradě přiměřených výdajů spojených s jejich činností a pobytom v cizině (zaopatření v hotelu, cestovné v cizině, nákup předmětů pro běžnou osobní potřebu, předmětů upomínkových a pod.). O nespotrebovaném zbytku platí ustanovení o povinném odvodu, po případě hlášení.

Čl. 5.**Vývoz, dovoz a průvoz platidel, cenných papírů a drahých kovů.**

K § 12, odst. 1 a 3:

(1)

- a) Vývoz tuzemských a cizozemských platidel jest dovolen jen s povolením Národní banky.
- b) Dovoz tuzemských peněz jest dovolen jen s povolením Národní banky. Dovoz ostatních tuzemských platidel (t. j. šeků, směnec, poukázek, pověřovacích listů a jiných platebních příkazů) a platidel cizozemských jest volný.
- c) Průvoz tuzemských a cizozemských platidel v zásilkách dopravovaných veřejnými dopravními podniky je volný.
- d) Pro vývoz, dovoz a průvoz tuzemských i cizozemských platidel v cestovním styku platí zvláštní opatření Národní banky.

(2)

- a) Vývoz a dovoz cenných papírů a drahých kovů jest dovolen jen s povolením Národní banky. Dovoz zlatých a stříbrných mincí v cestovním styku jest však volný.
- b) Průvoz cenných papírů a drahých kovů v zásilkách dopravovaných veřejnými dopravními podniky jest volný. Průvoz cenných papírů a drahých kovů v cestovním styku jest přípustný jen tím způsobem, že osoba, která je veze, odevzdá je při vstupu do tuzemska pohraničnímu celnímu úřadu, který je na její útraty a nebezpečí odešle na udanou adresu v cizině. K takové zásilce, podávané pohraničním celním úřadem k poštovní dopravě do ciziny, není potřebí povolení Národní banky. Průvoz zlatých a stříbrných mincí jest dovolen v cestovním styku tehdy, dá-li si devisový cizozemec, který je veze, při vstupu na území Československé republiky potvrditi zdejšími kontrolními pohraničními orgány jejich dovoz v „Potvrzení o dovozu platidel“.

(3) Pošta smí přijímati k dopravě do ciziny zásilky obsahující platidla, cenné papíry nebo drahé kovy jen tehdy, předloží-li podatel povolení Národní banky k vývozu a podá-li je otevřené, aby podací poštovní úřad mohl zkouseti jejich obsah. Číslo povolení Národní banky a rok jeho vydání vyznačí odesílatel na zásilce, po případě i na poštovní průvodce. Souhlasí-li obsah zásilky s obsahem povolení Národní banky, uzavře podatel zásilku za dozoru poštovního úředníka. Pošta převezme povolení, opatří je na rubu svým denním razítkem a uschová je. Nesouhlasí-li obsah zásilky s obsahem povolení Národní banky, nepřeveze pošta zásilku k dopravě.

Čl. 6.

Nakládání s platidly, s cennými papíry a drahými kovy došlými z ciziny bez povolení Národní banky.

K § 12, odst. 2:

(1) Dojdou-li tuzemské peníze (bankovky, státočky, drobné peníze papírové a mince), cenné papíry nebo drahé kovy z ciziny bez povolení Národní banky, musí býti buď vráceny do ciziny, nebo - po vybrání případných poštovních a jiných poplatků, váznoucích na zásilce, od adresáta (příjemce) - v každém jednotlivém případě složeny u Poštovní spořitelny v Praze resp. v Bratislavě ve prospěch odesílatelův na bezúročný „Vázaný účet tuzemských peněz došlých z ciziny“, nebo, jde-li o cenné papíry nebo drahé kovy, vloženy ve prospěch odesílatelův do vázané úschovy u téhož ústavu.

(2) Pošta je povinna přesvědčiti se, zda se nedopravují v poštovních zásilkách z ciziny tuzemské peníze, cenné papíry nebo drahé kovy bez povolení Národní banky. Proto musí každé cenné psaní došlé z ciziny otevřítí v příjemcově přítomnosti a zjistí-li v něm takové hodnoty a chybí-li k jejich dovozu povolení Národní banky, zásilku příjemci nevydá. Příjemce pak může v odběrní lhůtě stanovené poštovními předpisy učiniti opatření, aby se s obsahem zásilky naložilo podle odstavce 1, leč by si v této lhůtě opatřil povolení Národní banky k dovozu a převzal zásilku sám. Pošta převezme povolení, opatří je na rubu svým denním razítkem a uschová je.

(3) Stejným způsobem (odstavec 2) musí pošta postupovati u všech ostatních poštovních zásilek z ciziny, je-li odůvodněné podezření, že obsahují tuzemské peníze, cenné papíry nebo drahé kovy.

(4) Balíkové zásilky z ciziny, obsahující tuzemské peníze, cenné papíry nebo drahé kovy, dodá pošta v každém případě celnímu úřadu, aby je projednal.

(5) Obdrží-li adresát tuzemské peníze, cenné papíry nebo drahé kovy z ciziny jiným způsobem než poštou, nebo sice v poštovní zásilce, jejíž obsah nebyl však přezkoušen poštou nebo celním úřadem, je povinen oznámiti to do tří dnů Národní bance Československé v Praze, adresát na Slovensku Národní bance Československé, oblastnímu ústavu pro Slovensko v Bratislavě. K oznámení musí připojit doklady o zásilce (návěští, korespondenci a p.), jakož i seznam došlých peněz (podle druhů), cenných papírů nebo drahých kovů. Totéž platí i pro devisové banky, dojdou-li jim z ciziny tuzemské peníze, cenné papíry, nebo drahé kovy pro tuzemského adresáta. Národní banka rozhodne, jak se má s takto došlými hodnotami naložiti.

Čl. 7.

Arbitrážní obchody.

K § 15:

Devisové banky smějí prováděti arbitrážní obchody s cizozemskými platidly, s vyloučením platidel tuzemských, bez povolení Národní banky, pokud se těmito obchody získává volná devisa.

Čl. 8.

Požizování pro případ smrti.

K §§ 17, 18, 21 a 23:

O hodnotách uvedených v §§ 17, 18, 21 a 23 devisového zákona jest dovoleno volně pořizovati pro případ smrti a lze je z pozůstalosti nabýti bez povolení Národní banky.

Čl. 9.

Postup a použití pohledávek.

K § 18:

(1) Pohledávky vůči devisovým cizozemcům smějí býti bez povolení Národní banky postupovány devisovým bankám.

(2) Bez povolení Národní banky jest dovoleno používati pohledávek v cizině vzniklých z výnosu nemovitostí ležících v cizině k placení výloh, které bezprostředně souvisí se správou a udržováním těchto nemovitostí, a k úhradě běžných úrokových plateb a kapitálových splátek hypotekárních zápůjček. Národní bance jest předložiti přehledné sestavení těchto platů vždy za uplynulý kalendářní rok do 15. dubna příštího roku, zároveň s hlášením o změně výše pohledávek z výnosu nemovitosti a o došlé úhradě čistého výnosu nemovitosti.

Čl. 10.

Volné cizozemské účty u devisových bank.

K § 19 a § 10, odst. 2:

(1) Cizozemské účty u devisových bank, vedené dosud jako „volné cizozemské účty“, jsou napříště pouze „cizozemské účty“ ve smyslu devisového zákona a jako takové jest je i označiti, ledaže by Národní banka povolila, aby účet byl veden i nadále jako volný cizozemský účet.

(2) Cizozemské účty mohou býti vedeny v Kčs nebo v jiné měně.

(3) Cizozemské účty u devisových bank jsou „volnými cizozemskými účty“ a jest je jako takové i označiti,

- a) zřídí-li se v cizí měně výhradně pro dobropisy volných devis, nebo
- b) zřídí-li se v Kčs pro dobropisy protihodnoty volných devis, odvedených Národní bance, nebo
- c) jsou-li vedeny jako volné cizozemské účty s povolením Národní banky.

(4) Národní banka stanoví směrnici devisovým bankám, které devisy jest považovati za volné devisy podle ustanovení odstavce 3, písm. a) a b).

(5) K dobropisům volných devis, jakož i protihodnot odvedených volných devis na volný cizozemský účet není třeba povolení Národní banky.

(6) S kreditními zůstatky volných cizozemských účtů smí býti disponováno bez povolení Národní banky do tuzemska (bez újmy pro ustanovení § 7, odst. 3 devisového zákona), jakož i do ciziny. Vzájemné převody mezi takovými účty jsou rovněž volné.

Čl. 11.

Nakládání s patentními právy.

K § 23:

Bez povolení Národní banky jest dovoleno uzavírati s devisovými cizozemci právní jednání, jimiž devisový tuzemec nabývá patentního práva, kde není úplata vyšší než 10.000 Kčs ročně.

Čl. 12.

Způsob podávání žádostí o povolení.

K § 27:

(1) Žádosti o udělení povolení podle devisového zákona jest podávati Národní bance pouze na úředních tiskopisech a zásadně prostřednictvím peněžních ústavů nebo peněžních podniků.

(2) Peněžní ústavy nebo peněžní podniky jsou povinny zkoumati totožnost osoby nebo firmy dříve než za ni podají žádost, uvedenou v odstavci 1.

Čl. 13.

Platnost dosavadních povolení.

Tímto opatřením se zrušují veškerá povolení (úlevy), udělená Národní bankou podle dosud platných devisových předpisů, pokud nejde o povolení vydaná po 1. lednu 1946.

Čl. 14.

Zrušovací ustanovení.

Účinnosti, po případě použitelnosti pozbývají veškerá opatření Národní banky Československé, pokud se týká býv. t. zv. Národní banky pro Čechy a Moravu v Praze a Slovenské národní banky, vydaná na podkladě právních předpisů, jejichž účinnost, po případě použitelnost byla zrušena ustanovením § 49 devisového zákona.

V Praze dne 2. května 1946.

Národní banka Československá

Dr. Nebesář v. r.

Dr. Chmela v. r.

Oliva v. r.

